

Dalaletin esbabını anlamak suretinde kuvve-i müfekkirenin bitarafane muhakemesini açar mısınız? Bir de yakinî imaninin nasıl olduğunu açar mısınız?

"...Hem bazen bir emr-i küfrîde tefekkürü, küfür zanneder. Yani dalaletin esbabını anlamak suretinde kuvve-i müfekkirenin cevelanını ve tetkikatını ve bîtarafane muhakemesini, hilaf-ı iman zanneder."

"İşte telkinat-ı şeytaniyenin eseri olan şu zarlardan ürkerek '**Eyvah! Kalbim bozulmuş, itikadına halel gelmiş.**' der. O haller, galiben ihtiyarsız olduğundan cüz-i ihtiyarîsiyle ıslah edemediğinden yeise düşer."(1)

Üstad Hazretleri burada küfür üzerinde düşünmenin ve tarafsız bir şekilde küfrü analiz etmenin hüküm açısından küfür olmadığını ifade ediyor. Yani, küfür ve inkârın sebeplerini anlamak için, aklın tetkikat yapması ve tarafsız bir şekilde muhakemede bulunması imana zıt değildir. Üstad Hazretleri Risale-i Nur'un birçok yerinde, önce küfrün karanlık yüzünü sonra da imanın güneş gibi nurunu göstererek bu tarz muhakemeyi ders vermiştir.

Nasıl ki, ilacın dozajını artırmak ölüme sebebiyet veriyorsa, **objektif analizin ölçüsünü kaçırmak da kişiyi tehlikeye sokabilir.**

Yakini iman, imanın tahkiki ve sağlam olması demektir ki, bunun da çok mertebeleri vardır. Delil ve burhanlar katiyet ve sağlamlık bakımından sınıflara ayrılırlar. Bazısı bazısından daha kati ve yüksek olabilirler.

Bunlar **ilmelyakin, aynelyakin ve hakkelyakin** olarak üç şekilde ifade edilmiştir. **Yakin**, delilin kuvvet derecelerini ifade eder. Her üç mertetebe de tahikî imandır, şüphelerden uzaktır.

Bir meyvenin adını duymamız ve hakkında bilgi edinmemiz onu **ilmelyakin** derecesinde bilmektir. O meyveyi gördüğümüzde **aynelyakin**, tattığımızda ise **hakkelyakin** derecesinde bilme gerçekleşir.

1) bk. [Sözler, Yirmi Birinci Söz, İkinci Makam.](#)